

φύγω. 5) Ἐξοικονομοῦμαι, τακτοποιῶ τὴν κατάστασιν Πελοπν. (Κλειτορ.) : Ἐμεῖς ἐδῶ μὲ τὰ ξύλα γυρορχόμαστε τὸ χειμῶνα. Ποῦ νὰ κάτσουνε οὔλοι αὐτοὶ καὶ ποῦ νὰ γυρόρθουνε; Πβ. βολέω 2β, λατρεύομαι, πορεύομαι.

γύροθε ἐπίρρ. Κορσ. Λευκ. — Γ. Ἐπαχτίτ., Προπύλ. 1 (1908), 233— Λεξ. Δημητρ. γύροθες Λευκ. γυροθιά Λεξ. Δημητρ. γύρουθε Λευκ. γύρουθες Λευκ.

Ἐκ τοῦ Βυζαντ. γύροθεν.

Πέριξ, κύκλῳ ἐνθ' ἄν. : Γύροθε τὰ βονόκορφα Γ. Ἐπαχτίτ., ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Πέφτει τὸ χιόνι γυροθιά κι ἀνεμοστριφουλίζει, μὰ ἐμένα τὴν καρδοῦλα μου ἕνας καημὸς φλογίζει Λεξ. Δημητρ. εἰς λ. ἀνεμοστροφονλίζω. Πβ. γυροβολιά 4, γύρω 1.

γυροθόλωτος ἐπίθ. Πελοπν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γύροσ καὶ τοῦ ἐπιθ. θόλωτος.

Ὁ θολωτός, ὁ κατεσκευασμένος εἰς σχῆμα θόλου. Ἡ λ. μόνον εἰς ἄσμ.

Φοῦρε μου γυροθόλωτε, κόκκινε σὰν καμίνι, ψῆσ' τὰ κουλλούρια ροδιὰ καὶ ἄσπρα τὰ τσουρέκια, βγάλε καὶ τὴν τυρόπιττα σὰν ἥλιο ροδισμένη.

γυροκλώθω Πελοπν. (Κλειτορ.) Πόντ. (Ἄμισ. Κούτωρ. Οἶν. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) ὑροκλώθω Πόντ. (Κερασ. Σταυρ.) Μέσ. γυροκλώδουμαι Πόντ. (Ἄμισ.) γυροκλώδουμαι Πόντ. (Ἄμισ. Ἀργυρόπ. Ἰμερ. Τραπ.) ὑροκλώδουμαι Πόντ. (Ἀντρέαντ. Κοτύωρ. Χαλδ.) ὑροκλώδουμαι Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ.) Ἀόρ. ἐγυροκλώστα.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. γύροσ καὶ τοῦ ρ. κλώθω.

Α) Ἐνεργ. 1) Γυρίζω, περιφέρομαι, τριγυρίζω Πελοπν. (Κλειτορ.) : Τί γυροκλώθεις; (διατί περιφέρεσαι ἀργοσχόλως;) 2) Περιβάλλω καὶ κυκλικῶς Πόντ. : Αἶνιγμα.

Πλατὺς, πλατὺς καλὸς τὸν κόσμον ὑροκλώθει (ἢ θάλασσα). 3) Ἀναστρέφω, ἀναποδογυρίζω καὶ Πόντ. (Σταυρ.) : Γυρόκλωσον τὰ τζιριχτὰ νὰ μὴν καίουνται (τζιριχτὰ = τηγανίτες). Συνών. ἀναποδογυρίζω.

Β) Μέσ. 1) Περιέρχομαι, περιφέρομαι Πόντ. (Ἄμισ. Ἀργυρόπ. Κοτύωρ. Σταυρ. Χαλδ. κ.ά.) : Ἐγυροκλώσταν ὅλα τὰ μαχαλᾶδες Κοτύωρ. Γυροκλώδεται ὁλόερα 'ς σ' ὁσπὶτ' Πόντ. Θὰ γυροκλώδεται τὴν ἐκκλησίαν τρία φορὰς Ἀργυρόπ. || Φρ. Σ' ἐκείνεν ἀποπίσ' γυροκλώδεται (τὴν πολιορκεῖ πρὸς δημιουργίαν σχέσεων) Χαλδ. || Παροιμ. Ἐσὺ ἐκεῖ 'κ' ἔδ'νε, ἄμαν τ' ὠβὸ σ' ἐκεῖ ἐγυροκλώδουντον (ἐπὶ τῶν δρώντων παρασκηνακῶς) Πόντ. 2) Στριφογυρίζω Πόντ. (Ἄμισ. Ἀντρέαντ. Κοτύωρ.) : Ἐγυροκλώστα πολλὰ 'κ' ἐξάλλα Ἄμισ. Ἡ πιρπιλίκα σίτᾶ ὑροκλώδεται 'ς σὴ λάμπαν κέσ', χατάρ' φέρ' ἢ τέλ' (ὅταν ἡ πεταλούδα γυρίζη γύρω ἀπὸ τὴ λάμπα, φέρει εἰδήσιν ἢ σημαίνει γέννησιν ζώου) Ἀντρέαντ. || Φρ. Ἀμὸν καρμᾶνα ὑροκλώδεται (ὥς ἡ ἄδρακτος στριφογυρίζει, ἐπὶ ζωηροῦ παιδὸς) Κοτύωρ. 3) Περιποιεῖμαι Πόντ. (Ἰμερ. κ.ά.) : Γυροκλώδουμαι τὸν ἄρρωστον. Ἐγυροκλώστα τον 'κ' ἐκεῖνος διγενῆς 'κ' ἐγέντον (τὸν ἰκέτευσα, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἤλλαξε γνώμην) Πόντ. || Φρ. Γυροκλώδεταιί με (προσπαθεῖ με περιποιήσεις ν' ἀποκτήσῃ τὴν εὐνοίαν μου) Πόντ. 4) Συντηροῦμαι οἰκονομικῶς, διευθετῶ τὰ τοῦ οἴκου μου Πόντ. (Ἰμερ. Τραπ.) : Γυροκλώδουμαι τ' ὁσπὶτ' Τραπ.

γυροκλώσιμον τό, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. γυροκλώθω.

Γυρόκλωσμαν, τὸ ὅπ. βλ.

γυρόκλωσμαν τό, Πόντ. (Χαλδ.) ὑρόκλωσμα Πόντ. (Σεμέν.) ὑρόκλωσμαν Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυροκλώθω.

Ἡ περιστροφή, τὸ στριφογύρισμα ἐνθ' ἄν. : Τὸ ὑρόκλωσμα ἐξαλάλωσέ με (= μὲ ἐξάλισε) Σεμέν. || Φρ. Σ σοῦ χρόνον τὸ γυρόκλωσμαν (συνών. φρ. Σ τὸ γύρισμα τοῦ χρόνου) Χαλδ.

γυροκόβω ἐνιαχ. γιουροκόβου Εὐβ. (Κύμ.) γυροκόφτω Πόντ. (Σταυρ. κ.ά.) Μέσ. γυροκόφουμαι Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) Ἀόρ. ἐγυροκόπα Πόντ. ἐγυροκόφτα Πόντ. Μετοχ. γιουροκομμένος Εὐβ. (Κύμ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. γύροσ καὶ τοῦ ρ. κόβω.

1) Κόπτω κυκλικῶς τὰ ἄκρα ἐνὸς πράγματος, περικόπτω καὶ Εὐβ. (Κύμ.) Πόντ. (Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) κ.ά. : Γυροκόφτω τὸ ζουμάρ' ἀς' σὸ σκαφίδ' (ἀποκόπτω τὴν ζύμην ἐκ τῆς σκάφης) Σταυρ. || Ἄσμ.

Σὰν εἶσαι σὺ ὁ Κωσταντῆς, ἂν εἶς' ὁ ἀδερφός μου, ποῦ εἶναι τὰ ξανθὰ μαλ-λιά, βρούντα γυροκομ-μένη; (βρούντα=τούφα μαλλιών) Κύμ. 2) Παθ., ἐπὶ ὀφθαλμῶν κεκμηκότων, περιβάλλομαι ὑπὸ μελανῆς ἀύλακρειδοῦς στεφάνης Πόντ. (Σταυρ.) : Ἐγυροκόπαν τ' ὀμμάτᾱ τ' (Πβ. τὸ κοιν. : Τὰ μάτια του εἶναι κομμένα).

γυρόκομμαν τό, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. γυροκόβω.

Τὸ πέριξ τῶν ὀφθαλμῶν σχηματιζόμενον κοίλωμα μετὰ μελανίας ἕνεκα ἀυπνίας, ἀσθενείας ἢ ἀδυναμίας. Συνών. γυροκόψιμον.

γυροκούρτινο τό, Θήρ. (Οἶα κ.ά.) Πληθ. γεροκούρτινα τά, Κύθν. γεροκούρτουνα Ἀμοργ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γύροσ καὶ κουρτίνα.

1) Λευκὸν ὕφασμα μετὰ πλατείας δαντέλας εἰς τὸ κάτω ἄκρον αὐτοῦ, περιθέον τὸ ἄνω ἢ τὸ κάτω μέρος τῆς κλίνης Ἀμοργ. Θήρ. (Οἶα κ.ά.) : Γύρω, γύρω 'ς τὰ κατωπόδαρα κρεμούσανε τὸ γυροκούρτινο Θήρ. || Ἄσμ.

Ἀπ' ἑς τὸ γυροκούρτινο κάθεται 'να πουλλάτσι,

νὰ τσιλαγδῇ νὰ σὲ ξυπνᾷ, τσύριε Δημητράτση!

Οἶα. Συνών. γυροπόδι 3, γύρος 3στ, τορναλέτο.

2) Κατὰ σημασιολογικὴν ἐπέκτασιν, ἡ νυμφικὴ κλίνη κεκοσμημένη διὰ γυροκουρτίνου Κύθν. : Τὰ γεροκούρτινα τὰ στρώνουνε τὸ Σάββατο.

γυροκόψιμον τό, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. γυροκόβω.

1) Τὸ κόψιμον ἐνὸς πράγματος κατὰ τὰ ἄκρα αὐτοῦ, πέριξ. 2) Γυρόκομμα, τὸ ὅπ. βλ.

γυροκυκλοτραπεζοκαθέζομαι ἀμάρτ. Μετοχ. γυροκυκλοτραπεζοκαθεζόμενος Τῆλ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. γυροκυκλοτράπεζο καὶ τοῦ ρ. καθεζομαι.

Παρακάθημαι μετ' ἄλλων πέριξ τραπέζης. Ἡ λ. μόνον εἰς καθαρογλώσσ. : Γύρισε νὰ δῇς τοὺς γυροκυκλοτραπεζοκαθεζομένους.